

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:	
Helyben.	Vidékre küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .
Negyed évre . . . 2 . . . 30 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .
Egy órára	Egy órára 70 . . .
Egyösszám ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KROKOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Hogy kezelik a magyar népet?

Irta: **Nagy István** kémeri ref. lelkész.

II.

Ezelőtt pár évvel Hegedüs Sándor volt kereskedelmi miniszter a magyar protestáns irodalmi társaság gyűlésén tartott megnyitó beszédében kiadta a jelszót: „Mindent a népért és mindent a néppel.”

Ugyanakkortájban a református tanárok országos gyűlésén egyik érdekes tanfőru, Váró Ferencz nagyenyedi tanár a középiskolákban is olyan nevelést sürgetett, mely oltsa a lelkebe a leendő hivatalnoknak, tudósának a nép szeretetét, a mely nép a talpata, legnagyobb, legerősebb támasza az állam épületének.

Lehet, hogy az idők jele ez a két nagyon különböző helyről jött felszólalás, az idők jele, hogy csak gondolnak is valahol jóakarattal arra a szegény magyar népre. Hogy a gondolat mikor ölt látható alakot; az ige mikor lesz testté; vagy lesz-e valaha? ki tudná megmondani! Ma még minden jóakaratu felszólalások, minden kormányutasítások dacára, melyek a nép vezetését, támogatását, felvilágosítását célozzák, a legnagyobb lelkiösmeretlenséget, teljes nemtörődöm séget tapasztalunk a hivatalos megbízottak részéről a nép iránt; meg aztán látjuk a teljes tájékozatlanságot a föld népe bajaiban, a segítség eszközeiben, módjaiban.

Elismerésre méltó a kormány jóakarata, melylyel a társadalmilag kedvezményezett községi hitelszövetkezetek ügyét felkarolta, támogatja. De ime alig néhány év; és a mióta ez kormánytámogatásban részesül, kezd ez az intézmény is közönséges takarékpénztárrá, tehát kevesek érdekszövetségévé alakulni, mely váltó kezelésével, rövid lejáratu kölcsöneivel csak úgy megöli a népet, mint az eddigi városi takarékpénztárak, a mtkor épen a földműves magyar nép felemelésére volna rendeltetve, a minthogy ezt a hivatást is töltötte az be, míg magán, társadalmi jellege volt.

Nevezetesen még maga a földművelési kormány által is jutalmazott munkákban a községi hitelszövetkezetek leendő szervezése elé ez a vezér-

gondolat és cél volt tűzve. A földművelés minden ágának (tulajdonképpen földművelés, baromtenyésztés) természetes folyamatához képest csak hosszabb idő, esztendő, meg esztendők alatt megtérülő jövedelemnek, mint a tőke és munka kamatának megfelelően, hosszabb lejáratu és a nagy lelki nyugalommal, csendes számításokkal munkálkodó népet nem zaklató (erkölcsi indíték) kölcsönök adni, — nem váltóra, hanem kötelezvényre, hogy egyfelől a kamat minduntalan fizetésével ne terheljék, másfelől legyen ideje sok évek alatt apró törlesztésekkel visszafizetni annak a földművesnek a felvett kölcsönt azon időtől kezdve, midőn befektetése a föld termésében, ennek minél alkalmasabb időben lehető értékesítésében, vagy barmaink eladásában a maga kamatát meghozza.

És most azt tapasztalom, hogy az alakuló községi hitelszövetkezeteket váltó kezelésre, legfeljebb hat hónapi lejárat mellett alapítják; azokból a velők szoros kapcsolatban álló és csak ezekkel teljes, fogyasztó és értékesítő szövetkezeteket kizárják, tehát mint mondám, egyedül takarékpénztárrá teszik, most is elég magas kamattal, a mennyiben a kimondott 7% kezelési és egyéb költségekkel itt is felemelkedik legalább 9—10 százalékra.

A mikor pedig úgy járnak el, hogy minden körültekintés, óvatosság, utánkérdezés mellőzésével egy ismeretlen ember, egyetlen embertől vesse be információit a községi viszonyokról, emberekről, aztán megalakítja a szövetkezetet, pénztárat! aképen, hogy egy gyanus és minden erőszakosságra hajlandó embert választ meg egy személyben könyvelőnek, igazgatósági elnöknek, felügyelő bizottsági alelnöknek, ennek egy alárendeltjét pénztárnoknak, — lehetetlen arra nem gondolnunk, hogy ezekbenn a nép boldogítása helyett annak czége alatt, tudatosan, vagy tudatlanul, romlását, bukását munkálják.

A földművelési kormány kononkint szakértő (?) gazdákat küld falukra, hogy a népnek szakelőadásokat tartsanak az okszerű földművelés köréből, annak gazdasági gépeket, és azok használatát mutogassák.

Tudok esetet, a mikor az ilyen kiküldött az engedélyezett napokon át

folytonosan ivott, kártyázott a község uraival, aztán guati rebus bene gestis, megbízó levelét láttamoztatván korhelytársaival, ment nyugodt lélekkel busás napdíját felvenni.

Ez és ehez hasonló ám nem is nagy ritkaság szép Magyarországon. Mi boldog nemzet vagyunk, gondtalanul ihatunk.

Igy kezelik a magyar népet.

Sajnos pedig, hogy az erdélyi nép nagy részének nagyon is szüksége volna a lelkiismeretes kezelésre, a szeretetteljes vezetésre, épen a földművelésben is. Mert az erdélyi nép, mint általában, az ő ösfoglalkozásában is elmaradott. Erdélyben különösen ott, a hol oláhsággal él együtt a magyar nép, ez a magyar nép is épen úgy munkálja földjét, mint dödögapja. — Nem csak hogy gazdasági gépei nincsenek, ilyeneknek szövetkezés, társulás által beszerzése iránt nincs érzéke, de még a vaskét sem ösmerik, még mindig faekével dolgoznak, ezt annál sokkal többre becsülik.

Némely községben, mint nálunk, az éretlen szalmás trágyát kihordja buzavetése elé, ősszel sehol sem szántanak; ilyenekben jó tanácsot mosolyogva utasít vissza. — Természetes, hogy a műveletlen, 3—4 ujjnyira szántott föld épen meg ott a hidegebb égalj alatt hoz néki 5—6 magot, azt is elhatalmasodott gazból, tövisből tépi ki, tehát az ő arczaverejtéke csaknem hiába hull.

Ime, ez a mindenképen sanyargatott, elcsigázott, önmagán is segíteni nem tudó erőtelen magyarság van oda vetve gátul Erdélyben az oláhországból támogatott, onnan és itthon izgatott oláhság és a magasabb kulturájú szász tenger áramlat elé.

Keserü nevetés, a veszni indult embernek önmagát marcangoló nevetése tör elő a nyilalló hazafi szivből.

Debreczen jövő fejlődése.

— Városi közgyűlés. —

Debreczen város történetében örökre emlékezetes lesz az a közgyűlés, mely tegnapelőtt, csütörtökön az ódon városháza falai között végbe ment.

Debreczen városának megújítását, felvirágozását jelenti ez a nap ugy közzag-

dasági, mint kereskedelmi, ipari és kulturális téren.

A közgyűlés legfontosabb tárgya volt a 16 milliós nagykölesön felvétele, amely összeggel megakarták vetni Debreczen fejlődésének, haladásának alapját.

Azok, kik ezzel a tervvel előléptek és pedig Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Roncsik Lajos főszámvevő megtalálták fáradságuk és munkásságuk jutalmát és elismerését abban a lelkesen, egyhangulag meghozott határozatban, melylyel a törvényhatósági bizottság megalapította az új, a modern városok sorába emelendő Debreczent.

A közgyűlés lelkesedéssel, egyértelműleg mondotta ki, hogy igenis, ha Debreczen fejlődni, haladni akar, szükség van azokra az alkotásokra, melyeket a tervezet elősorol és hogy ezt be is bizonyítsa, kimondotta, hogy ezeknek az alkotásoknak megvalósítására felveszi a 16 milliós nagykölesönt.

Törvényhatóság nemesebb, magasztosabb cselekedetet aligha vitt véghez, mint Debreczen városa e napon. Méltó volt ez a törvényhatóság régi, hagyományos jó hírnevéhez és büszkeség töltheti el a törvényhatóság minden tagját abban a tudatban, hogy részese lehetett ennek a nemes, hatalmas város jövő nagyságának megalkotásában.

Együtt érzett, együtt gondolkozott a törvényhatóság a város minden polgárával és mi, Debreczen város 80 ezer lakosa nevében a legmelegebben üdvözljük mindazokat, kiknek e város jövő nagyságának megalkotásában, felvirágoztatásában része volt.

Ezt vártuk mi, ezt várta a polgárság is és nyugodt lélekkel állíthatjuk a csütörtökön hozott határozat büszkeséggel tölthet el minden városiát, mert nemesebben, önzetlenebbül nem is cselekedhettek volna.

Amiért mi napok óta olyan kitartóan küzdöttünk: a vízvezetékek és csatornázás mielőbbi létesítése ért, szintén megvalósul. Ez volt a tervezet legfontosabb része, mert hiszen enélkül Debreczen a régi, félévszázad előtti nagyfalú maradt volna. Ezt senki sem akarta; kimondták, igenis létesítik a vízvezeték és csatornázást, még pedig abban az értelemben, ahogy azt lapunkban hangoztattuk: nem odázzák el évtizedekig, nem várják a kormány segítségét, hanem ahogy a vízvezeték terveit elkészítik, bemutatják, létesítik úgy a vízvezeték mint a csatornázást, mert a kettő egymástól el nem választható.

Tagadhatatlan azonban és ezt sajnálattal jegyezzük fel, ennek a kérdésnek tárgyalásánál olyan zavar, érthetlenség, hogy igazi nevében kimondjuk, fejtelenség kerekedett, hogy az elnöklő főispán olyan határozatot enuncziált, melylyel — ha a tanács és közgyűlés nem viseltetnék olyan melegszeretettel az ügy iránt, — elodázhatnák a kérdést még pár évig.

A főispáni határozat szerint a vízve-

zeték és csatornázásra előirányzott összeget a feltételes szükségletek közé sorozták.

A közgyűlés pedig nem ezt akarta. Mindenki megegyezett abban, hogy a vízvezeték a csatornázástól el nem választható. E kettőt együttesen kell létesíteni. Három év előtt a közgyűlés ezt már ki is mondotta, jogerős, miniszterileg jóváhagyott határozat is van ez ügyben. A csatornázás tervét is elfogadták, a vízvezetéké akkor még nem volt kész. Az ügy fontosságát azal is dokumentálta a közgyűlés, hogy ezt az ügyet tárgyalta legelőször.

A közgyűlésnek tehát azt a határozatot kellett volna hozni és ezt is akarta, hogy a feltételes szükségletek között elsősorban is a vízvezeték és csatornázás a legfontosabb, erre a célra biztosítja a kért 2 millió 700.000 koronát és utasítja a tanácsot, hogy a vízvezeték terveit (amely teljesen készen van már) mielőbb terjessze a közgyűlés elé.

Ezt akarták, de a főispán nem a feltétlen, hanem a feltételes szükségletek közé sorozta ezt az ügyet.

Tévedésnek tudhatjuk ezt csak be, minek folytán — ismételjük — elodázhatnák pár évre ennek a legvitálisabb ügynek a létesítését.

Azonban ez nem fog megtörténni.

A legilletékesebb és legmegbízhatóbb helyről értesülünk ugyanis, hogy egyik városi polgár, dr. Kenézy Gyula felkérésére a főispán, illetőleg Kovács József polgármester még ehó folya man egybehívja azt a bizottságot, melyet az 1901. évben a vízvezeték és csatornázás létesítése ügyében hozott már jogerős határozat alapján küldött ki az akkori közgyűlés avégből, hogy a vízvezeték szabályzatot elkészítse és a vízdíjakat megállapítsa.

Ennek a bizottságnak tagjai pedig a következők:

Elnöke az akkori főispán volt, alelnöke a volt polgármester, előadója Aczél Géza főmesternök, jegyzője Debreczeni Jenő légszeszgyári igazgató, tagjai: Dobieczy Sándor, Szabó Kálmán, Komlóssy Dezső, dr. Kenézy Gyula, Kiss Albert, dr. Szántó Sámuel, Tóth István, Bakonyi Samu, Berger Jenő, dr. Csikos Sándor.

Ez a bizottság még e hóban elkészül a reá bizottteendőkkel és a jövő a u g h ó folya man rendkívüli közgyűlés lesz, melyen előterjesztik a vízvezeték terveit is és így ezáltal lehetségessé válik, hogy **már az ősszel, de legkésőbb tavasszal hozzákézdjenek a vízvezeték és csatornázás munkálataihoz.**

A legfontosabb ügyet tehát nem odázzák el, létesítik örömeire Debreczen város minden polgárának.

A többi kielégítésre váró szükségletek létesítését is kimondotta, elhatározta a közgyűlés és most már semmi sem áll útjában annak, hogy Debreczen fejlődjék, vagy hatalmas, modern város legyen, olyan amilyen méltó e város régi hírnevéhez, becsületéhez!

(L. J.)

A közgyűlés lefolyásáról tudósítónk különben a következőkben számol be:

Négy órakor nyitotta meg az ülést Puky Gyula főispán, üdvözölve a megjelent bizottsági tagokat. Ezután napirendre tértek.

Kovács József polgármester jelentését, a mely a város múlt havi viszonyairól számolt be, a közgyűlés tudomásul vette. Azután Vecsey Imre főjegyző terjesztette elő jelentését az ügyhátrányjegyzékről. Közgyűlési megbízásoknak a sorsáról számolt be a főjegyző.

A miniszterelnök helyett Gullner államtitkár aláírással ellátott leirat ismételtén arról értesíti a törvényhatóságot, hogy a költségvetést egész terjedelmében most sem hagyja jóvá, mert nem járulhat hozzá a B. pont ama rendelkezéséhez, hogy a városi kölesönök kisebb összegekben törlesztessek a költségvetés szerint, mint az előző években.

A tanács erre vonatkozólag azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a határozat részének feloldását kérje a belügyminisztertől mivel a kölesönök törlesztésének beosztása a tanács pénzügyi tervezete volt. A közgyűlés ezt a javaslatot elfogadta.

A honvédelmi miniszter arról értesítette a városi tanácsot, hogy a Ludovika akadémiában tett Debreczen városi alapítványi helyre második helyen bemutatott Balázs Ivant nem fogadhatja el a bemutatott között, mert katonai akadémiai növendék. A tanács javasolja a leirat tudomásul vételét. Oláh Károly felszólalása után a leiratot tudomásul vették.

A katonai csapatkórház ügye most már harmadszor kerül a közgyűlés elé. Kétszer elutasította a közgyűlés a felépítést proponáló tanácsi javaslatot, de a miniszter mindkét közgyűlési határozatot megsemmisítette és figyelmeztette a törvényhatóságot, hogy a csapatkórház felépítése törvényes kötelesség.

A leirat felett ismét nagy vita keletkezett. Bacsó Dezső dr. azt indítványozta, hogy a város egyáltalán ne építsen új csapatkórházat, hanem javíttassa ki a régit. — Oláh Károly a kórház felépítésének szükségességét hangsúlyozta. Juhasz Ignác, Bacsó Dezső dr. indítványa mellett szólalt fel. Puky Gyula főispán felemlítette, hogy ha a város nem építteti fel a kórházat — felépítteti a kincstár a város költségén. Bacsó Dezső ismételt felszólalásában halasztási indítványt tett. Javasolja, hogy egy bizottság küldessék ki a kórház ügyének megvizsgálására s a bizottság jelentése után határozzon a közgyűlés. Elnöklő főispán szavazást rendelt el Bacsó Dezső indítványa felett. A bizottsági tagok nagy többsége nem fogadta el a halasztási indítványt. — Ezután névszerinti szavazással kilenczvenegy szavazattal elhatározta a közgyűlés, hogy a csapatkórházat fel fogja építtetni. Ellene szavazott 19 bizottsági tag.

Tizenkét törvényhatósági átiratot tárgyalta ezután a közgyűlés, valamennyit elfogadta. Fontosabb Pozsony megye átirata a magyar nyelvért, Budapesté az idegen földbirtokosok megadóztatásáért.

A belügyminiszter leiratot intézett a városhoz, melyben felszólítja a törvényhatósági bizottságot, hogy az 1903-ik évi költségvetés későn történt felterjesztéséért indítson vizsgálatot. A közgyűlés a vizsgálat megejtésével a polgármestert bizta meg.

A 16 milliós nagy kölcsön.

A nagykölcson ügyének történelmi részét Vecsey Imre főjegyző ismertette. Közgyűlési meghívás alapján tette meg a tanács a lépéseket a pénzügyi terv kidolgozására, de meg az a körülmény is vezette, hogy Debreczen elérte már a fejlődésnek azt a fokát, a mikor a haladás szellemének megfelelő létesítmények elől nem térhet ki. A lapunkban már többször ismételtetett pénzügyi terv 10 millió kor. régebbi adósság konvertálását s 6 millió 231 ezer kor. új kölcsön felvételét javasolja. A 10 millió kor. felvételét azonnal, a 6 millió koronát 2 év alatt. A főispán indítványára először általánosságban szölkak hozzá a kérdéshez a biz. tagok.

Márton Imre volt az első felszólaló. Általánosságban bírálja a javaslatot és az a megjegyzése, hogy egyik-másik tétel, mint a városi muzeum, a vízvezeték kiépítése minden terv nélkül ily nagy horderejű dolgot elintézni nem lehet. Épen ezért a kö vetkező határozati javaslatot terjeszti be:

— Nem megyünk fel a második emeletre, hangzott több felől.

Meggyőződése az, hogy kidolgozott terv nélkül ily nagy horderejű dolgot elintézni nem lehet. Épen ezért a kö vetkező határozati javaslatot terjeszti be:

A közgyűlés utasítja a városi tanácsot, hogy a konvertálás fogalma alá eső, valamint a közgyűlési határozatokon alapuló szükségletek fedezése végett a pénzügyi tervet ajánlattételre pályázat útján azon hozzáadással hívja fel, hogy jelöljék meg, meddig tartják érvényben ajánlataikat.

Az ajánlatok beérkezétekig pedig az előkészítve nem levő tételekre nézve adjon a városi tanács tervezetet s költségvetéssel felszerelt javaslatot.

Juhász Ignác általánosságban sem fogadja el a javaslatot és pedig azon indoknál fogva, a melyeket Márton Imre kifejtett. A közgyűlés nem is adott erre megbízást a városi tanácsnak.

Kovács József polgármester figyelmezteti Juhász Ignácot, hogy lényeges tévedésben van. A közgyűlés 1902. májusban utasította a tanácsot a pénzügyi terv kidolgozására. Már a múlt évi júliusi közgyűlésen elő kellett volna terjeszteni a tanácsnak, de elkészt vele. Ezt az ügy érdemére elő kellett mondania.

Ferenczy Gyula dr. felszólalása egy kis vihart kavart fel. Azzal kezdte beszédét, hogy a régi tanács gonoszul gazdálkodott a város vagyonával.

Puky főispán az erre kerekedett nagy zajban erősen megrázta az elnöki csengétyűt és erélyes hangon szölk Ferenczyhez:

Ezért a kifejezésért rendreutasítom a bizottsági tag urat. — Annak a tanácsnak tagjai ma is itt ülnek és ilyen módon meggyanusítani nem engedem őket.

Ferenczy Gyulán látszott, hogy ezuttal elszölkta magát s mást akart mondani, nem azt az éles kitételt. Be is akarta fejezni az ügyet, — de ismét elszölkta magát.

— Na mindegy, nem tesz semmit!

— Nem tesz semmit, — szölk a főispán. Azt akarja mondani a bizottsági tag ur, hogy az én elnöki rendreutasításom nem tesz semmit. Ezért másodszer is rendreutasítom.

— Én nem feleselni jöttem ide — vá-

gott vissza Ferenczy Gyula. Sokszor mondták azt már ebben a teremben.

— Nem igaz, vonja vissza! — kiáltották feléje.

A vihar aztán lassankint elült. — Ferenczy elmondta, hogy azért nem fogadja el a javaslatot mert a fontosabb tételeknél nincs pénzügyi terv.

Aczél Géza szölkalt fel ezután. Kijelentette, hogy elfogadja Márton Imre indítványát azzal a módosítással, hogy az egész kölcsönügyletre nézve tárgyaljon a közgyűlés, azonban azokra a létesítményekre, melyekben még a közgyűlés határozatot nem hozott, csak feltételesen, tudniillik, ha azoknak tervét és költségvetését a közgyűlés elfogadja.

Kiss Albert hozzájárul ehhez. Csak kiegészítésül azt kívánja, hogy jelölje meg most a közgyűlés azokat a létesítményeket, a melyek kielégítésre várnak.

Zádor Lajos, Simonffy Imre felszólalása után elnök főispán összegezte a vita eredményét. Juhász Ignác indítványát visszavonta, így a Márton Imre indítványa fogadtatott el Aczél Géza és Kiss Albert pótlásával.

E szerint a közgyűlés megbizsa a tanácsot, hogy a 16 millió felvételére a tárgyalást indítsa meg, a már megszavazott tételeknél a minimumot, a megszavazandóknál a maximumot állapítsa meg.

Tegnap pénteken folytatták a közgyűlést. Napirenden a nagykölcson tételeinek beosztása volt.

Első helyen a vízvezeték és csatornázást tárgyalták:

A vízvezeték és csatornázás tételénél **Kalmár Barna dr.** szölkalt fel először — kijelentette, hogy a vízvezetéknek nem barátja (egy orvos hogyan állíthat ilyet!) még pedig azért, mert valamikor régen azt sem tudta keresztül vinni a tanács, hogy a közkutakat a foglalkozás nélküli egyének ne a tenyerükkel fogják be. E nagyhatású érv után kijelentette, hogy a csatornázást azonban elfogadja. **Herczog János** tanító dörgött a vízvezeték ellen azzal az indokolással, hogy 50 évvel ezelőtt nem volt, még is megéltünk. Ezután egy volt tanár **Jósa Vincze** jelentette ki, aradi példákra hivatkozva, hogy neki nem kell a vízvezeték. Jósa Vinczét azonban Aczél Géza keliő módon kiköktatta. Az első komoly elfogulatlan felszólalás **Kiss Albert** volt, a ki határozottan kijelentette, hogy a csatornázást és a vízvezeték egymás nélkül el nem képzel. — Azonban a dolog finanszírozásánál a két dolog között különbséget kell tenni. A csatornázás pénzügyi terve már kész van s azt a miniszter is jóváhagyta, de a vízvezeték tervei még mindig a minisztériumban vannak.

Márton Imre ismét azt hangsúlyozta, hogy csatornázás vízvezeték nélkül el nem képzelhető. Eppen azért indítványozza, hogy a közgyűlés mondja ki, miszerint a vízvezeték és csatornázás kérdése egymástól el nem választható. **Wolafka Nándor dr.** a vízvezeték kérdésénél kívánatosnak tartja annak megállapítását, hogy Debreczen környékén van elegendő mennyiségű víz, a mivel a nagy kiterjedésű hálózatot el lehet látni. Ez az első és leglényegesebb kérdés. Aczél Géza, Kiss Albert határozati javaslatát fogadja el.

Elnök főispán felteszi a kérdést, hogy a csatornázásra felvett 1.400.000 koronát a már felveendő, vagy később felveendő összegek közé sorozzuk-e.

A kérdés feltevéséhez Kiss Albert

akar hozzászölkani. A jobboldali padsor azonban olyan erős lármát csapott, hogy a szölk nem beszélhetett. Még nagyobb zajban emelkedett szölkásra **Zádor Lajos**, a ki a kérdés feltevéséhez szölkolt volna, de szavát elnyomta a vihar.

Végre nagy nehezen helyreállott a rend s a közgyűlés szavazott. Ugy a csatornázásra felvett 1.400.000, mint a vízvezetékre előirányzott 1.300.000 koronát a feltételes vagyis a később felveendő kölcsonok közé sorozták.

A feltétlenül felveendő összegek közé sorozták: Az elemi iskolák rendezésére szükséges 739.100 koronát, az isp taly lapos rendezésére 190 ezer koronát, a gazdasági tanintézet céljaira szölkált épület visszaváltására s a pallagi vasut kiépítésére 130.000 koronát, az erdei vasut megvételére 230.000 koronát, az önkéntes iskolára 43.000 koronát. A katonai beszállásolás rendezésére szükséges 60.000 koronát a feltételesek közé sorozták. A mérnöki hivatalt pedig utasították, hogy a katonai beszállásolásra vonatkozó épület átalakítási tervét 2 hónap alatt adja be. Feltétlenül szükségletek közé soroztatott a katonai csapatkórház felépítésére szükséges 160.000 korona.

360.000 koronát vesz fel a javaslat a városháza átalakítására. Vecsey Imre azt indítványozza, hogy a feltételesek közé vegyék fel.

A közgyűlés hosszabb vita után nagy szölköbbséggel elhatározta, hogy a 360.000 koronát a feltételes kölcsonösszegek közé felveszi.

Megszavazta a közgyűlés a kulturpalotára szintén feltételesen az előirányzott 100.000 koronát, a városi szegényház kibővítésére feltételesen 40.000 koronát, a temetők rendezésére feltételesen 220.000 koronát, közkórház kibővítésére 240.000 koronát, a közvágóhid és jéggyár kibővítésére 145.000 koronát, a gazdasági ismételő és tanyai népiskolákra 100.000 koronát. A babaképezdére 150.000 koronát. A siketnéma intézetnek alapítványul a feltétlenül felveendő összegekből 20.000 koronát szavazott meg a közgyűlés. A városi öntüzbiztosításra a feltételes összegek közé.

A konverzió előtt **Szabó Kálmán** iparkamarai elnök a középipariskola létesítése végett emel szölk. Indítványozza, hogy 25.000 koronát vegyen fel a közgyűlés a létesítmények közé erre a célra.

Aczél Géza létesítendőnek tartja az ipariskolát, de az állam által. Adjon Debreczen is hozzá valamit. de csak akkor, ha az állam már biztos ajánlattal jön a városhoz.

Serli Ede meleg hangon szölk fel a javaslat mellett és ajánlja elfogadásra. Használó értelemben beszélt **K. Tóth Sámuel** és **Tóth Kálmán** is.

Aczél Géza: A középipariskola szükséges voltát ő is elismeri. Csak a kivétel módzataiban van közte és a felszölkalók között különbség. Mert ha most 200.000 koronát felvesz a város erre a célra, egész bizonyos, hogy a kormány még nagyobb áldozatokat fog követelni.

Jóna Dániel szerint nem a kormánynak, hanem a városnak kell először megtenni az ajánlatát. Indítványozza, hogy adja meg a közgyűlés a kért összeget.

Szavazás alá került a kérdés — s a közgyűlés úgy döntött, hogy az iskola céljaira 100.000 koronát vesz fel — s a feltételes összegek közé sorozza.

Simonffy Imre ezután a tétel után a székelyhídi vasut kiépítésére javasol 80

ezer koronát felvenni. A bizottság nagy többsége az indítványt nem fogadta el.

Az idő ekkor már nyolcz óra felé járt. Elnöklő főispán a konverzió feletti tanácskozást mára halasztotta s az ülés folytatásául délután négy órát tűzte ki.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holuap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek végzik az istentiszteletet: Nagytemplomban Papp Lajos s. lelkész, Kistemplomban Uray Sándor püspöki s. lelkész, Újtemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, Ispotálytemplomban Görömbey Péter s. lelkész, Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, Csapókeri imaházban Kovács János népiskolai felügyelő.

Vasárnap d. u. 3 órakor a nagytemplomban kátét magyaráz János Zoltán lelkész.

Az ágost. hitv. ev. templomban délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi.

Debreczen üdvözléte az új kormányhoz.

Debreczen törvényhatósági bizottsága az új kormányelnökhöz csütörtökön tartott közgyűléséből feliratot intézett. A felirat — melyet Vecsey Imre főjegyző készített — igaz ugyan, hogy erős hazafias, magyar szellemű csak feltételes en helyezi kiállításba az új kormányelnök támogatását. Az esetben igéri támogatását, ha a kormányelnök magáévá teszi azokat a nemzeti törekvéseket és kívánalmakat, melyekért az ország küzd. Hiba volt mindenesetre még feltételes en támogatást ígérni az ex-bánnak, mert hiszen jól ösmerhetik őt, ő nemhogy teljesítene a feltételeket, programjában szó sincs ilyenről, de még a törvényeket sem igen tartja be, lévén az ő törvénye: az erőszak. A felirat elküldése súlyos hiba volt épen Debreczentől, a legmagyarabb várostól. Debreczennek úgy kellett volna tenni, mint Váradnak: egyelőre semmit sem tenni, várni, mit is tesz az új kormány és ha látta volna, hogy a törvény szellemében, a nemzet óhajainak, kívánalmainak eleget téve kormányoz, csak akkor kellett volna üdvözölni. A felirat hazafias tartalma ejtette tévedésbe a közgyűlés tagjait és ezért ment ez az ügy oly simán. Debreczentől ezt az ország nem várta, mert hiába, csak üdvözlés az, — még ha feltételes is!

Lehet, hogy Debreczen ezt az üdvözlést úgy fogja szégyenleni, mint a Haynauét — de már akkor késő lesz . . .

A felirat egyébként szószerint a következő:

Nagyméltóságú gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök urnak

Budapest.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának mai alólírott napon tartott közgyűlésében tárgyaltott nagyméltóságodnak a város közönségéhez intézett fel-

irata, miszerint m. kir. miniszterelnökké történt legmagasabb kinevezését, ugyszintén többi miniszterársainak kineveztetését velünk tudatni méltóztatott.

Reményteljes várakozással nézünk Nagyméltóságod kormányzása elé és hisszük, hogy midőn e válságos időkben Magyarország kormányelnökségére vállalkozni méltóztatott, teljes mértékben tette magáévá azokat a hazafias, nemzeti törekvéseket és kívánalmakat, melyek minden elfogultságtól menten, egyenesen és kizárólag csak oda irányulnak, hogy király és nemzet egyetértve Magyarország és a magyar nemzet minden téren kifejezett erős nemzeti szellemben, egy közjogilag, mint közgazdaságilag megerősödjék, előre haladjon.

Biztosíthatjuk Nagyméltóságodat, hogy úgy nagyméltóságodat, mint miniszterársait is, hazánk és nemzetünk javára és boldogulására kifejtett hazafias munkőd és ököben és ama nehéz feladatok megoldásában, amelyeket király és nemzet nagyméltóságok elé tűzött, odaadó erélyvel támogatni fogjuk.

Bucsuszó és beköszöntő.

Fejérváry Géza báró volt honvédelmi minisztertől csütörtökön a következő levél érkezett Debreczen szab. kir. város közönségéhez:

Ö. cs. és ap. kir. Felsege folyó évi június hó 27-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával engem a m. kir. honvédelmi miniszterium vezetésétől saját kérelmemre legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott.

Midőn közel két évtizeden át viselt tárczától ennek folytán megválok, szívesen használok fel ezen alkalmat, hogy a törvényhatóságnak azon készséges közreműködésért, melylyel engem nehéz feladatom teljesítésében mindenkoron támogatott, teljes elismerésemet és legőszintébb köszönetemet kifejezzem.

Budapesten, 1903. évi június hó 27-én.

Fejérváry,
honvédelmi miniszter.

Ugyancsak azzal a postával érkezett le Kolozsváry Dezső, az új honvédelmi miniszter következő beköszöntője is:

Ö. cs. és ap. kir. Felsege folyó évi június hó 27-én kelt legfelsőbb kéziratával engem m. kir. honvédelmi miniszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Midőn tehát a mai napon a honvédelmi miniszterium vezetését átveszem, hazafias s egyszersmind kellemes kötelességemnek ismerem, hogy e minőségemben a törvényhatóság közönségét üdvözöljem s egyuttal bizalommal fölkerjém, miszerint az állásommal járó nehéz és fontos feladataim sikeres megoldása körül a törvényhatóság közönsége engem ne csak törvényes kötelességénél fogva, hanem hazafias készséggel is támogatni sziveskedjék.

Budapesten, 1903. évi jun. hó 29-én.

Kolozsváry,
honvédelmi miniszter.

A belügyminiszter és az iskolák segélyezése.

A belügyminiszter — mint értesülünk — ma érkezett leiratában tudatja a várossal, hogy nem hagyja jóvá azt a közgyűlési határozatot, melyben kimondotta, hogy a felekezeti iskolák végleges rendezésére és segélyezésére 730,000 koronát meg szavaz. A miniszternek ezen elhalározása nagy megdöbbenést keltett a városházán.

A szabadságszobor patimirozása.

A Tóth András szabadságszobrát tudvalevőleg Hirman Ferencz budapesti öntődetulajdonos öntötte ércbe. Az öntés jól sikerült, az ötvösmunkával (cizcellirozás) együtt, de a patimirozást, az ugynevezett nemes rozsdá utánzatot nem tudta neki megadni, mert nem volt hozzáértő embere. Most aztán leküldötte Halda István patimirozót, a ki a kolozsvári Mátyásszobrot és a mi Szabadság szobrunk talpzatán levő emblémát is patimirozta s ez ma délelőttre befejezte a szobornak sötét bronzszínűre patimirozását. Most már sokkal jobban néz ki a szobor, mert az eddigi világos rézszínű igen előnytelen volt. Az állványokat ma már el is szedik a szoborról és legközelebb meg szemléli azt a szoborbizottság, hogy a munkának ezen irányban való sikerültétől véleményt mondjon.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Klein Géza—Fleischman Lila, Hegedűs Gyula—Klein Ida, Dudás Mátyás—Szutor Julianna, Kerégyártó Lajos—Kmetty Ilona, Csepány János—Szatmári Róza, Hausner Salamon—Groszman Sarolta, Finta Lajos—Vedres Julianna, Nevelős György—Kovács Mária, összesen 8 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálozási eseteket jelentették be: Ekstein Ignác 35 éves kereskedő, Prokop Mária 26 éves cseléd, özv. Bodnár Jánosné Vida Zsuzsanna 62 éves, Nagy Erzsébet 28 éves, Balogh István 2 napos, Horkay Izabella 15 napos, Pásti János 7 napos, Tóth Károly 12 éves, Széll Géza 19 éves irnok, Páll Ferencz 1 hónapos, Tóth János 4 hónapos, Nagy József 34 éves timár, Keller Anna 25 éves, Szücs Julianna 12 hónapos, Springer Margit 6 hónapos, Balogh Eszter 14 éves, Szatmári Eszter 8 é., Szalontai Ferencz 17 h., Nagy Gábor 41 éves cseléd, Bogdán István 9 napos, Egri Katajin 9 hónapos, Rottman Komélia 5 éves, Berki Károly 10 napos, Jeremiás Ferenoz 56 éves kovács, Juhász István 2 hónapos, Dunai Mária 6 hónapos, Kerekes Erzsébet 80 éves, Geller Róza 1 hónapos, Szilágyi Sándorné Keserü Mária 20 éves, Szilágyi Gyula 5 éves, Herlak Árpád 10 hónapos, Bak Erzsébet 1 hónapos, Balogh Julianna 2 hónapos, Csedom Mária 45 éves cseléd, Lehoczki István 16 napos, Tóth István 66 éves napszámos Müller Imre 20 hónapos, Rácz Sándor 29 éves tapasztó munkás, Molnár Sándorné Eröss Sára 48 éves Kecskés Mihály 79 éves napszámos. Összesen 42 Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt 49 születést (26 fiu 23 leány) jelentettek be, ugye születések 7-tel multák felül a halálozásokat.

Iskolaszóki ülés.

A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke 1903. évi július hó 11-én d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

A „Katalin“ operett plágium ügye.

Fejér Jenő mindenféle nagy sikert aratott füttön szerzett operettjéről, a „Katalin“-ról annak idején, mikor ez a darab Debreczenben is színre került, a „Debreczen“ azt írta, hogy az nem eredeti, a szerző irodalmi lopást követett el, plagizált, „A czárné gyűrűje“ ez. operettből, mely már évek előtt színre került Eperjesen és amelynek szerzője Kyss Géza eperjesi főjegyző volt. A fővárosi sajtót is bejárta ez a hír, a szerző Fejér Jenő nagyhangú nyilatkozatban tiltakozott a plagizálás vádjá ellen és a „Debreczen“-ben megjelent közlemény írója Loránt (Lőw) József a Debreczen segédszerkesztője ellen rágamazás vétségéért sajtóperert indított. A debreczeni törvényszék vádlatáca a múlt évben foglalkozott ez ügygel és a vádat Dóczy Emil dr. védelme után Loránt (Lőw) József ellen beszüntette. Panaszos Fejér Jenő ez ellen felfolyamodást jelentett be, melynek azonban a debreczeni kir. ítélőtábla sem adott, helyet és a felfolyamodást elutasította. Ez a határozat most már jogerős.

Szabolcska Mihály képviselőjelölt.

Szabolcska Mihály, az ékes szavu poéta, a temesvári lelkész képviselőjelölt lesz. — Temesvárott lép fel, ellenfele lesz Héderváry kormányelnöknek. Szabolcska nemzeti szabadelvű programmal lép fel és tekintve nagy népszerűségét, komoly ellenfele lesz a bannak.

Allamsegély a debreczeni csizmadiák Szövetkezetének.

A kamara legutóbbi felterjesztése alapján a kereskedelmi miniszter a debreczeni csizmadia termelő szövetkezetének kivételesen 40,000 korona, feltételesen visszafizetendő üzletrészjegyzést, továbbá 5000 korona berendezési, valamint három even át évi 5000 kor. üzemi segélyt helyezett kilátásba. A miniszter ezzel honorálni kívánja, azt az érdekes és vállalkozói merészségre valló szövetkezési ideált, melyet a közös termelésre és közös elárúsításra, szervezkedő debreczeni csizmadia iparosok valósítani törekednek. Ezzel kapcsolatosan értesítjük mind azokat, kik még belépni óhajtanak, hogy üzletrészeiket hétfőn déli 12 óráig, előjegyezni sziveskedjenek, anélkül inkább mert a miniszter ma d. e. érkezett távirata értelmében a szövetkezet hétfőn d. u. 3 órakor tartja alakuló ülését az Iparos Otthon disztermében.

Elhunyt banktisztviselő.

Vettük a következő gyászjelentést: Luchs Albertné szül. Kápolnásy Róza és gyermekei Edith, Dezső és Olga valamint elhunyt testvére gyermekei Luchs Róbert nejével Vernóczy Gizellával és gyermekeivel, Luchs Gizella férjével Náda Rezsővel, mély fájdalommal tudatják a szeretett férj, apa, illetve nagybátya Luchs Albert az Ipar- és Kereskedelmi Bank volt tisztviselőjének hosszú szenvedés után, életének 63-ik évében folyó hó 11-én reggel 1/25 órakor bekövetkezett csendes elhunytát. A megboldogultnak földi részei folyó hó 12-én (vasárnap) délután 4 órakor fognak az ágost. ev. egyház szertartása szerint az Arany János-utczai 3. számú háztól a hatvan-utczai temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztesség-tételre a megboldogultnak rokonait és ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debrecze, 1903. július hó 11-én. Béke poraira.

Hűtlen községi pénztárnok.

Nagy visszaélések történhettek a múltban némely községben, melyekről a takarót az idők lassacsán, de mégis csak lekoptatták. Hajdudorogról értesülünk ugyanis, hogy az ottani közbizalmat élvező város pénztárnoka, Pap Ferenczre évekre visszamenő hűtlenséget derítettek, ki, melyről a képviselőtestület megdöbbenéssel vett tudomást. A közbizalommal visszaélő pénztárnok, vulgó városgazda ellen, a közgyűlés Tóth Pál képviselő, megyebizottsági tag indítványára fegyelmi vizsgálatot s fenytést kérő feljelentést intézett a járási főszolgabíróhoz. A vizsgálat folyamán több eddig ismeretlen körülmény felderítésével azt hiszik lecsillapíthatók lesznek a felháborodott kedélyek, amennyiben világosságra kerül az is, voltak-e és kik voltak a visszaélések takargatói, bűnpártolói.

35 éves találkozó.

Kovács József, Simonffy és Buday János fölkérik iskolafárskáikat akikkel 1868. a debreczeni főiskolában érettségi vizsgálatot tettek, hogy az idén szeptember 26 án délután négy órakor gyülekeznek össze a főiskola második számú termében.

Szóllósgazdák figyelmébe.

A kedvező szüreti kilátások előreláthatólag nagy hordó szükségletet fognak előidézni. — A nagyközönségnek az a szokása, hogy hordóit a szüretelőtti hónapokban szokta rendbehozni s akkor tömegesen hitelesítésre zudítanak. Előre láthatólag a mérték hitelesítő hivatal a szüret előtti egy hónap alatt képtelen leendő a tömeges hitelesítési kívánalmakat kielégíteni. Ennélfogva a közönség felkérjük, hogy hordóinak hitelesítését nehagyja az utolsó időre, hanem már most kezdje meg, hogy a mérték hitelesítő hivatal a kívánalmaknak megfelelhessen.

Meghívás.

A debreczeni kereskedelmi csarnok t. tagjai az 1903. július hó 12-ik napján délután 3 órakor a Csarnok helyiségében megtartandó rendes közgyűlésre tisztelettel meghívotnak. Tárgyak: 1. A választmány jelentése, az évi számadások beterjesztése és a felmentés fölötti határozathozatal. 2. Néh. Mayer Emil ur arczképének leleplezése. 3. A jövő évi költségvetés megállapítása. 4. Az alapszabályoknak miniszteri meghagyás következtében szükségessé vált módosítása. 5. Tagok részéről benyújtott indítványok. 6. Számvizsgáló bizottság kiküldése. 7. Tisztikar választása. 8. A választmányból kilépő tagok helyének és 6 új választmányi tag helyének alapszabályszerű betöltése. Az elnökség.

Tűz.

Óriási tűz dühöngött tegnapelőtt délelőtt özv. Steinfeld Mihályné a balmazújvárosi határban levő Kishort tanyai gazdaságában. Egy tanyai gulyás gyufájától kigyuladt egy 120 méter hosszú szalma kazal. A kár mintegy 5000 korona de teljesen megtérül mert a „Triesti“ biztosító társaságnál biztosítva volt.

Kifosztott cselédleány.

Egy szegény cselédleányt Tóth Juliánát fosztott ki az éjjel egy elvetemült gazember. A vakmerő rabló a főtéren találkozott áldozatával és sikerült lecsalni az Ispotyápos egy teljesen elhagyott helyére. Ott hirtelen megragadta és földhöz vágta, majd pedig a segélyért kiáltó leányt ütlegelni kezdte és mindaddig verte míg az nehezen össze ku-

porgatott pénzét oda adta. Azután futásnak eredt és csakhamar eltűnt a Varga kert sűrűjébe. A rablót még nem sikerült elfogni.

Értesítés.

Tudatja a mezőrendőrkapitányság, hogy azokat a járlatokat, melyet a vizsgálat alkalmával beszedtek: tulajdonosaik a mezőrendőrkapitányságnál (Csapó-utca 15.) átvehetik.

Népkönyvtár Hajdudorogon.

Hajdudorogon a népkönyvtár szekrényeit több láda csinos sőt díszesen kötött könyvekkel együtt állította és helyezte el az előjáróság. A könyvekhez, mihelyt azokat belajstromozzák, az olvasó közönség azonnal hozzá férhet.

Nagyvárad honvédek Debreczenben.

A nagyvárad 4 honvéd gyalogezred ma délután 1 óra 36 perczkor különvonattal városunkba érkezett. Az ezredet a helyőrség tisztikara várta és a honvédek katonazene kísérettel vonultak végig a főutczán a Péterfia utczai laktanyába. Az ezred e hó 21-ig városunkba gyakorlatozik és 22-én indul el gyalog Hadháza, hol 29-ig marad és onnan egyenesen vasuton megy vissza Nagyváradra.

Műkedvelő előadás Hajdudorogon.

A hajdudorogi iparos ifjuság Áncsán János és Széll Sándor iparos egyleti előjárók vezetése és dr. Stigler Gusztáv, Szelényi Lajos urak rendezésével, vasárnap este a Szücs Mihály-féle Novella termeiben saját körük pénztára javára táncvizsgálommal egybekötött műkedvelői előadást tartottak s színrehozták szilgigeti „Csikós“ népszínművét. A zsufozásig megtelt nézőtér közönsége elég rokonszenvvel fogadta a szereplők törekvését s közülök Tóth Mariskát, Szücs Margitkát, Feldmajer Erzsikét, valamint Kis János, Pocsay János játszókat tüntető, elismerő tapsaikra is érdemesített. Pocsay és Kis egész otthoniasak a színpadon s alakításaikkal némely hivatásos színésszel is versenyezhetek. A mindvégig figyelmes intelligens közönség több ízben kitapsolta a lámpák elé Pocsay, Kis más szereplőket s Szelényi és dr. Stigler rendezőket pedig lelkesen megéljenzte. Előadás után táncz következett, melyben a résztvevők: egész jókedvvel járták a magyar ropogóst a piros hajnal hasadásig. A jótékony célra felül is fizettek: Czéh István, Benke László, Karcz István, Petrus Mihály, Leskovics Béla. A készülőben levő Rákóczy—Bercsényi estély anyagi eszközeire fordították.

Felhívás.

Felkérem a „Kossuth Dalkör“ tagjait, hogy vasárnap délután a néhai Tordai Gábor sirjának megkoszorúzása céljából az egylet helyiségében 3 órakor megjelenni sziveskedjenek. Ungváry Imre.

Damjanich János osztrák katonai bíróság elnöke.

Az Orsz. Történelmi Ereklje-Muzeum okiratgyűjteményében őriznek a többi között egy osztrák katonai ítélet eredeti kiadványát is 1846-ból. Kiválóan érdekessé teszi az ítéletet az, hogy azt Damjanich János vértanu, akkor még az osztrák hadsereg kötelékében, a Temesváron — állomásozott Bukovina-ezred kapitánya, mint a katonai bíróság elnöke adta ki és írta alá a bíróság két más tagjával. — A bíróság W a s s o v á n András temesmegyei gyíroki születésű, 30 éves közlegény felett mon-

dott engedelmesség miatt ítéletet, 25 botütésre ítélte a vádlottat. Damjanichnak az aláírása meglepően szép vonásokkal, tisztán olvashatóan van írva, neve mellé sajátkezeléssel oda a rangjelző „Hauptmann“ és „als Präses“ szavakat. A pecsét lenyomata is teljesen ép. A többi aláírás olvashatatlan, kivéve az ítéletet helybenhagyó Wuljburg örnagy nevét.

Halálozás.

Vettük a következő gyászjelentést: A legnagyobb fájdalomtól lesújtva tudjuk a jó gyermek, nevelt gyermek s szerető testvér: Herczeg Irén folyó évi július hó 10 én éjjel fél 12 órakor, élete 37-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Idvezült kedvesünk porrései f. évi július hó 12-én délután 5 órakor az Eötvös-utca 5-ik számú háztól a nagytemplomban, az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után, a Kossuth-utcai sírkertben fognak öröknyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre a rokonokat, ismerősöket s általában a mélyen tisztelt közönséget, fájdalmas szívvel meghívjuk Debreczen, 1903. július 11. Herczeg Janos és családja.

A Zion egyleti tagok figyelmébe.

Ezúton is kéretnek a Zion betegsegélyző egyesület összes tagjai, hogy holnap vasárnap d. e. 1/2 10 órakor a „Frohner“ szálloda éttermében tartandó ülésen mennél tömegesebben megjelenni sziveskedjenek.

Hajóösszeütközés az Adrián.

Triesztból jelentik, hogy tegnap az „Adolfo S.“ nevű olasz vitorlás hajó az isztriai partok közelében összeütközött a „Pelikan“ osztrák-magyar hadihajóval. A „Pelikan“ Spaun tengernagyot vitte Pola felé; a vitorlás hajó nagyobb kórákományal volt utban Velence fele. A hadihajó orra roppant erővel furódott a vitorlás oldalába, úgy hogy azt ugyszólván ketté metszette. A hajó rögtön elsüllyedt, de a legénységet sikerült megmenteni, a kiket a „Pelikan“ Pólában szállított partra.

Öngyilkos mérnök.

Máramarosszigeten tegnap nagy megdöbbenést keltett Kozelka Györgynek, a szakmérnöki iroda egyik képzett és buzgó tagjának öngyilkossága. Kozelka 40 éves férfi volt, ki családjával szerény körülmények között, de megelégedetten élt. Tegnap reggel eltávozott hazulról, hogy a hivatalos idő előtt még nagy sötét tegyen. Feleségének legkevésbé sem tűnt fel távozása. Kozelka egyenesen kiment a városhoz alig egy negyedóránnyira fekvő Petőfi-ligetbe és ott közvetlen az Iza folyó partján, agyonlötötte magát.

Angelotti mulató.

A kedvezőtlen időjárás dacára a mulató derék igazgatója mindent elkövet, hogy műsora a legmesszebbmenő követeléseket is kielégítse. Ma estére ismét új tagok fellepte van hirdetve. Paula drótkötél művésznő, a Diselly testvérek, a kiváló akrobata és egyensúlyozó pár. Nagy szenzációt fognak kelteni Kiliány és Anetta ballancezírozó művészpár, idomított galambjaikkal. Az Angelotti jubileumot július 20 án tartják meg.

Csodálatos

azon eredmény, melyet a t. hölgyek a Balassa féle valódi angol ugorkatej használata által elérnek. Nehány nap után eltűnt az arcbőréről szeplőt, pattanást és egyéb bőrbajt, kisimítja a ránczokat és redőket, az arcbőrt üdévé, finommá varázsolja. A párisi és bécsi kiállításán kitüntetett szer, mely

rövidesen nálunk is, mint Angolországban az összes szépitőszereket kiszorítja. 1 üveg ára 2 korona, hozzávaló valódi angol ugorkaszappan 1 korona és poudér 1 k. 20 fil. és 2 korona. Postán küldi Balassa K. gyógyszer-tára Temesvár. Kapható minden gyógyszer-tárban.

Hölgyeim!

Legmodernebb és legkedveltebb szépitőszer az egész világon elterjedt Földes féle Margit-crème. Teljesen ártalmatlan zsírmennyiségű, tesz arczkenőcs. Meglepő csodás hatásu szeplőt, májfoltot, pattanást és az arcz mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ránczokat, redőket kisimítja és az arcznak finom, fiatal, rózsás színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszer-tárban.

Fontos háziasszonyoknak!

Nem titok, hogy ezidőszereint a legjobb ruhakéítő az Uranos kék, melyből néhány csepp elég a fehérneműk kékitésére. Kevés háztartás és mosóintézet van ma már az országban, hol kékitő szer gyanánt nem az Uranos kéket használnak.

Orvosi körökben

már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Zóna reggeli a Frohner éttermében.

Folyton frissen csapolt sör, és Zóna reggeli, gazdag étlap szerint kapható a **Frohner szálloda** csinosan berendezett, Udvart-kert helyiségében.

Bakonyi Samu beszéde a véderőbizottságban.

Bakonyi Samu dr. városunk II. kerületének szeretett országos képviselője a véderőbizottság legutóbbi ülésén nagyszabásu beszédet mondott, melyben értésére adja a kormánynak, hogy a honvédelmi miniszter által előterjesztett program újabb és tovább ellentállásra készíti pártját. Ismét kitértek a nemzeti követelmények elől, szó sincs arról és amint látszik Bécsben most sem akarnak tudni a nemzeti követelményekről.

A másfélórás, nagyszabásu beszédet különben bő kivonatban itt adjuk:

Bakonyi Samu mindenekelőtt a miniszterelnök multkori beszédére reflektál és kijelenti, hogy korántsem vonják felelősségre az osztrák kormány és parlament részéről elhangzott kijelentésekért, de azért nem lehet napirendre térni a szóban forgó nyilatkozatok felett, miután egy hadsereg szervezetről van szó és mert Ausztriában mindig a legfelsőbb akaratra hivatkozva, olyanokat mondanak, amelyek homlokegyenest ellenkeznek a magyar kormány nyilatkozataival. Vajjon a magyar kormány a maga nyilatkozataiban szintén hivatkozik-e a legfelsőbb akaratra. A miniszterelnök épp úgy, mint a honvédelmi miniszter, azt kéri, hogy a jelen javaslatok tárgyalásánál kapcsolják ki azokat a kérdéseket, amelyek szorosban nem tartoznak a javaslatokra, hogy könnyebben kikerüljenek a válságos helyzetből. Itt fontos érdekekről van szó, amelyek az előző kormány bukását is okozták s így okvetle-

nül szükséges, hogy az új kormány a maga álláspontját ezekben a kérdésekben precizizozza. A mint a kormány megnyugtató kijelentéseket tesz, a kibontakozás megvan, csak hogy az ellenzék világosságot nemesak katonai, de közjogi és nemzeti szempontból is követel.

Ne tegyen szemrehányást a miniszterelnök azért, hogy a 67-es kiegyezésben lefektetett jogokat követeli a függetlenségi párt, mert ez a párt ezt az alapot lankadatlan erővel fogja döngetni, de azért a fennálló kiegyezésben biztosított jogokat sem engedni elveszni. Szelessel szemben a pragmatica sanctióra nézve megjegyzi, hogy az nem a közösséget, hanem csak a kölcsönösséget foglalja magában. Kérdi a kormánytól, hogy fog-e még katonai kérdésben provizórikus javaslatokkal a törvényhozás elé lépni? Erre feleletet kér, mert különben ismét félreértés támadhat, ami újabb akadály lehet a békés kibontakozás útjában. A honvédelmi miniszternek egész lojalitással mond köszönetet a készségeért, amelylyel felvilágosításait megadta. Azonban programját nem helyesli, mert az ő beszédében is egyoldalú katonai felfogás uralkodik, miután sem a nemzeti követelményekre, sem a közjogi tekintetekre nem reflektál. Kér ebben a tekintetben gyors tájékozódást és tájékoztatást. Ismételen hangsúlyozza pártjának álláspontját, a magyar nyelv jogát a hadseregben, a magyar vezényleti nyelv jogosultságát, a katonák esküjét a magyar alkotmányra. Bolgár Ferencz beszédével kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a nemzeti párt redukált kívánságai csakugyan minden fennakadás nélkül teljesíthetők.

Üdvözli a két éves katonai szolgálat reformját, azonban a nagyobb fokú megterhelés nélkül. Szívesen hallja, hogy a hadügyi kormány tekintettel van a teherviselési képességre. Utal arra, hogy a honvédszakszakság kiképezhető két év alatt, tehát a két éves katonai szolgálat kiterjeszhető a lovasságra is. Helyesli, hogy a magyar hadkötelesek ügyében a honvédelmi miniszterium az utolsó fórum; helyesli, hogy a közös hadsereg és a honvédség ujonczai között jövőben nem lesznek különbségek és hogy az önkéntesek közül második évet csak az érdemtelenekek fognak szolgálni. Megdöbbenő hatással voltak azonban szólóra a katonai büntető törvénykönyvre vonatkozó kijelentések, amelyek szerint a magyar katonák fölött való bíráskodásban nem kizárólag a magyar jogszolgáltatás elvei lesznek irányadók és hogy hallgatott a katonai büntető igazságszolgáltatás nyelvéről Magyarországon. Ezekben a jövőben küzdelmeknek újabb csirát látja.

CSARNOK.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (23.)

Írta: **ifjabb Móríc z Pál.**

Alkudozik a német.

Ez volt mindig az osztrák politika, ha megszorították, alkura fogta. Füt, fát, mindent ígért, míg időt nyert, míg erőhöz juthatott, akkor hunczutságát újból kezdte. Megtagadott, megszegett minden adottsót, minden esküvést.

Most is úgy megszorították a bécsi sasos uramékat a kurucok...

Erdélyben gróf Pekri József Lőrincz, gróf Mikes Mihály, gróf Teleki Mihály mind a Rákóczi pártjára állottak. Teleki Kővárt is átaladta; Károlyi a Dunántul csatározott sikerrel. Deák Ferencz és Ilosvay Imre ezredesek Kreuz tábornokot foglyul vették,

miután előbb seregét is szétverték. Sándor László kurucz ezredes egymásután foglalta el a dunántúli várakat, városokat. Bécsét is fenyegették. Eger vára kapott nyitot; noha Heister a Károlyi dorbézoló seregét átriasztotta a Dunán, de viszont Forgách gróf, a hajdani osztrák generális a Dunántul ismét fölsegéle az ügyet. Gróf Esterházi Antal császári ezredes is a kuruczcz pártjára állott, vele együtt az ősi pápai vár őrsége. Ricsán generálist 4000-ed magával vágta kardjára. — Majd Gyulafehérvárot, az erdélyi rendek, Rákóczit egyhangulag választották a fejedelmi székbe . . . Némely csatavesztéseket szenvedtek ugyan a kuruczok is; de ez számba sem jöhetett e lelkesült sereg bámulatos és koszoruként füződő diadalai mellett . . . Bécsét is fenyegették. A régi eszelvítéshez folyamodott tehát az osztrák és az idegen hatalmak közvetítésével béke alkudozásokat kért. Az alkudozásokkal természetesen csak időt akart nyerni miért oly lehetetlen feltételekkel állott elő, hogy azokat Rákóczi nem fogadhatta el a maga és nemzete nagy megalázása nélkül. Eközben a francia és bajor hadak felett fényes diadalt aratott Hochstadtnál Savojai Jenő . . . Az osztráknak újból felnyílt a szeme. Levegőt nyert. Félbe szakította a hiába való ámitozásokat. Rákóczinak behódolt felsőmagyarország kulcsa, Kassa is . . . Kapitultált a később oly híres kurucz fészek. Érsekújvár is, a hol különös, a babonás embereket izgató esemény történt.

(Láthatatlan ágyuk dörögnek.)

Mikor Érsekújvár híres várát táborozták a kuruczok, itt csoda történt. Minden napnyugatkor nagy távolságból, egyenlő időközökben, öreg ágyuk dörgését hallották a kuruczok, noha bizonyosan megállapították, hogy az ellenséges helyeken ezidőtájt sehol sem ágyuztak. Ezt a csodálatos tüneményt felemlíti a fejedelem is. Nem tudta senki okát adni, hanem a babonások sokféle hihetetlen mesét magyaráztak a láthatatlan ágyuk ismétlődő dörgéséből. Ugye lehet a nagyszombati veszedelmet jelentette ez a titokzatos tünemény . . .

(Folyt köv.)

Nyilttér.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE.

gyógyhely Budapest (Budán.)

Idény: április 15-től október hó 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. Polgár Emil.

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

Villamos házi csengők felszerelését olcsón és szakszerűen készíti **Rosenberg és Hammer** villanyműszerészek Debreczen, Piacz-u. 2 sz. a. nagytemplom mellett.

Használt vetőgépek

13. 15. 17. 19. 21. sorosak teljesen kijavítva felelősség mellett feltűnő olcsó árban előnyös fizetési feltételekkel kaphatók Piacz-u. 26. sz. a. gépraktárban a **nagyfőzsde udvaron.**

Villamos házi csengők és telefonok készítését tartós és gyors kivitelben készíti **Pöldvári L.** debreczeni első elektro-mechanikus, Kossuth u. 1 sz. az udvarban. Javításoknál **félévi**, új berendezéseknél **másfélévi** díjtalan rendbentartás illetve jóállás biztosítatik. Vidékresoron kívül a leggyorsabb kiszolgálás. Villamos műszerek és felszerelések raktára.

Premier Kerekpárok
leg
finomabb
a világ
Arjegyék
Premierwerke Eger, Csehország

Kiadó

csinosan butorozott szoba esetleg 2 fiatal ember részére Hatvan-u. 31.

Kopir könyvek

szabadalmazott, kitehető regiszterrel (igen czelszerű) 1000 lapos 2 frt 20 kr. 500 lapos 1 frt 20 krért beszerezhető Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49.

Részvényaláírási felhívás.

Sokszor hallatjuk azon jogos panaszt, hogy mezőgazdasági terményeink tulnyomó részét külföldi gyárai dolgozzák fel.

Köztudomásu, miszerint a gyár ipar, a munka sokszorozza meg a nyers anyag értékét. Virágzó gyár ipar azonban a tőke segítsége nélkül el nem képzelhető. Meg kell tehát e segítséget társulás útján teremteni és így lehetővé tenni, hasznos vállalkozások létesítését.

Ily gondolatok vezettek bennünket, midőn városunkban egy

„Iparvállalati és Kereskedelmi Részvénytársaság“

létesítésére vállalkoztunk.

Közel 20 év óta működik városunkban a Geréby-féle eczet gyár, melyet a volt tulajdonos örökösei áruba bocsátottak. Meggyőződésünk szerint e gyár kellő tőkével virágzó iparteleppé fejleszhető.

Magáévá tette tehát az alapítók értekezlete azon eszmét, hogy ezen gyárat megszerezze. Ez igen kedvező feltételek mellett sikerült is. Deák Ferencz-u. 13 sz. a. 354 □ öl kiterjedésű gyártelepet 60.000 kor. teljes felszerelését pedig 20.000 korona, összesen 80.000 kor. árért hajlandók az örökösök e társaságnak átengedni.

Programmunk további rövid ismertetése

1. A vállalat tárgya :

Az említett eczetgyár teljes üzembe hozatala. A vállalat keretébe beilleszthető, kisebb befektetést igénylő, nagyobb koczkázzal nem járó iparágak létesítése, melyeknek termékei a napi fogyasztás tárgyát képezik.

2. A vállalat tartamát : 50 évre tervezik.

3. A részvénytőkét 2000 darab 100 koronás részvény alapján 200.000 korona képezné, mely összegből egyelőre 150.000 korona, tehát 75% lesz befizetendő a következő részletekben :

Minden részvény után :

a) aláíráskor 10% az az 10 korona

b) legkésőbb f. é. okt. 10-ig 20 korona

c) legkésőbb f. é. decz. 1-ig 20 korona

d) legkésőbb f. é. decz. 31-ig 25 korona

Az első és második részlet alapítótársunk a **Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi-Banknál** vagy a következő debreczeni pénzügyintézeteknél fizethető be, a hol egyuttal a részvények is jegyezhetők, u. m. : Alföldi Takarékpénztár Debreczenben, Debreczeni Első Takarékpénztár, Közgazdasági Bank R.-T. Debreczenben, Takaré- és Hitelintézet Debreczenben, Debreczeni Kölcsönös Segélyző-Egylet m. sz., Korona-Takarék és Hitelszövetkezet. Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet.

A befizetésekről kiállított „Ideiglenes elismervényeket“ 1904. január 1-től kezdve a társaság Deák Ferencz-utca 13. szám alatti irodájában eredeti részvényekkel cseréli ki.

A további befizetések felől a közgyűlés intézkedik.

4. Aláírás zárideje f. é. október 10.

Az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy a társaság első igazgatóságát 3 évi időtartamra kinevezzék.

5. Tuljegyzés esetén a fölöslegessé vált jegyzések tekintetében az alakuló közgyűlés intézkedik.

Ezekután ujjlag kiemeljük, hogy kizárólag a napi fogyasztásra alkalmas cikkek előállításával és árusításával kívánunk foglalkozni. Befektetésünk legjelentékenyebb részét ingatlan képezi, amely már fekvésénél fogva is értékelésben csak növekedhet. S felemlítjük végül, hogy minden olyan újabb befektetéshez, mely 10.000 koronánál nagyobb összeget igényel esetről-esetre közgyűlési jóváhagyást kérünk.

Ezekben röviden megismertette a tervezetet, bizton reméljük, hogy a nagyérdemű közönséget sikerült vállalatunk reális voltáról meggyőzni. Ez alapon teljes bizalommal kérjük fel a t. Czím nagybecsű támogatását, miszerint bennünket részvények jegyzésével megtisztelni s vállalatunknak örökösei körében is propagandát csinálni kegyeskedjék. Debreczen, 1903. évi június 28-án.

Tisztelettel az alapítók : Dr. Balkányi Ede, Bárdos Géza, Berger Jenő, Bóni gyártelep és mezőgazd. r.-t. Nyirbátor, Dr. Bruckner Ernő, Csanak József, Debreczeni Jenő, Geréby Pál örökös társai nevében is, Geiger Simon, Hauer Bertalan, Hochfelder Jakab, Kaszanyitzky Endre, Dr. Kenézy Gyula, Kontsek Géza, Lovász János, Márk Endre, Dr. Magoss György, Muraközy László, Dr. Nyiri Ernő, Pálffy Gábor, Rankai Béla, Serli Gusztáv, Schvarcz Dávid, Szávay Gyula, Ullrich Jenő, Ungváry József, Vadon Sándor, Weszter István.

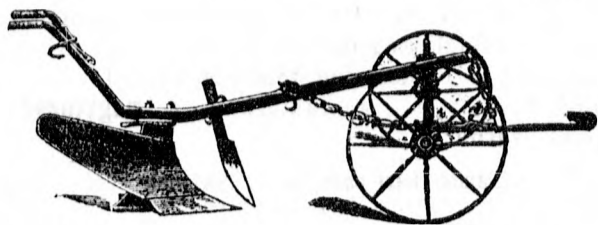
Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank.

BÄCHER RUDOLF, MELICHÁR FERENCZ,

kir. szab. ekegyára

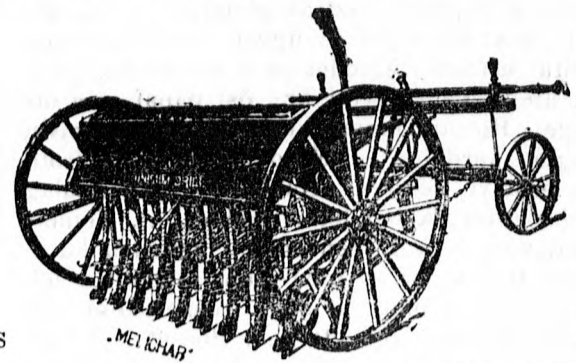
kir. szab. vetőgépyára.

Bizományi gépraktára :

Debreczen,

Piacz-utca 26. szám,

Ajánlja : Hollingsworth szénagyűjtőt,

a nagytőzsde udvarán.

elpusztíthatlan pánczél kormányu, tégely aczélféjű EKÉIT, hirneves

UNICUM-DRILL sorvető gépeit, valamint minden egyéb gazdasági eszközeit.

Kedvező fizetési feltételek!

Előzékeny kiszolgálás! Képviselő: **RAHMER SÁNDOR.**

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, indich voilek, donchesse szaténok, es mindennemű jó mosó kartonok, himzett batistok, piqué ujdonságok, továbbá Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna fonál vásznak, valamint a világhírű Schroll gyártmányu elsőrendű chifonok, csikós jegyű havasi vásznak, Szepességi Damast asztalneműek törülközők, ágyhuzatokra való vászon kanavásznak, zephirek, ágy és asztal terítők, csipkefüggönyök, paplanok, továbbá mindennemű menyasszonyi kelengyek pontos összeállítását elvállalom szolid olesó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Vágó Andor-féle üzlet, főtér a nagy tőzsde mellett.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére.

Étvágy gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó izü.

Több mint 2000 orvosi elősmerő nyilatkozat.

Kapható

J. Serravalló-nál

Trieszt — Barcola.

 A gyógytárakban pedig $\frac{1}{2}$ lit. üvegekben 2 kor. 40 fill.ért
 $\frac{1}{1}$ " " 4 " 40 "

Saját 20 lóerős gőz- és villamtelep erőátvitel és világítás céljaira.

DEBRECZEN, Szénavasártér.

Naponta előadások Julius 9-től kezdve 6. 7. 8. és 9 órákor este.

UJ! A belgrádi királygyilkosság! UJ!

XIII. Leó pápa a Vatikánban. — eredeti felvétel.

 500 izzólámpa. **BIOSKOP** „Grand Prix“
 10 ivlámpa. Páris, 5 hónapja
 javított **KINEMATOGRAP** Budapesten!!

Apró, elmosódott képek nincsenek!

Élethű, természetes mozgások, a nap nevezetesebb eseményei, humoros történeti képek, valamint transformationsfihnes egészen 300 méter hosszúságban mutattatnak be.

Mivel azon vagyok, hogy e nemben mindenkor a legujabbat és legjobbbat adhassam, remélem, hogy az itteni közönség jóindulatát és szives támogatását is kinyerhetem ezen igen érdekes vállalatom számára.

Minden hétfőn és pénteken este 9 órákor előadás csak urak részére. — Ezen előadáson Doyen tanár két érdekes operációja is bemutatatik.

Együttal felhivom a nagyérdemű közönség figyelmét **villamos galoppád Carousselemre, amely valódi esemény a karusszel-épites terén.**
Mozgó lovak! Hajók! Gondolák!

Belépti díjak: Zártszék 80 fill. I. hely 60 fill.

II. hely 40 fill. III. hely 30 fill.

Tisztelettel

Narten György

Hannoverből.

Saját 20 H. P. gőz- és villamtelep erőszolgáltatás és világítás céljaira.

URANOS-KÉK

ruha mosáshoz
a legjobb kékitőszert

— Törvényesen védve. —

Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékitő.

Olcso és felülmulhatlan!

Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. 1 nagy üveg 1.60 kori, 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.

Utánzatoktól óva kódjunk!

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára **BUDAPEST,**
VI. Rózsa-u. 85.

Tisztelt gazdaközönség!
zsákok és ponyvák

legolcsóbb bevásárlási forrása

Grünberger Ignácz

zsák és ponyva-kölcsönző üzlete

DEBRECZEN, Batthyányi-utca 4. sz.

Félszázad óta

Aranyérem
Páris,
London.

kitűnőnek elismert
dr. Sighulsky-féle

Aranyérem
Pécs,
Temesvár.

Arckenöcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök és bámulatás hatásuk képezik. — Megbízható sikerrel használatnak szeplo és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztálansága ellen. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fill., egy kis tégely 70 fill. Egy nagy üveg mosdóvíz 2 kor., egy kis üveg 1 k. Hozzávaló dr. Sighulsky szappan 60 fill.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 3 k. 10 fill.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsaszín és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 k. 60 fl., egy kis doboz 1 kor.

JOLIESSANTE - FOGPOR

legégszesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzödésük eltávolítására s megóvására, mely által egyúttal a fogusra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 kor.

JOLIESSANTESZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillette szappan. A bőrt finomná és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra minta darabok ingyen adatnak. Egy darab ára 80 fl.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 2 kor.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán.

Debreczenben Tóth Béla gyógyszerésztárában (Tisza palota), Dr. Rothschnek V. Empl, Mihailovits Jenő gyógyszerésztárában.

Egy régi jó háziszert

(melynek egy családnál sem szabad hiányozni) a mindenki által ismert, kitűnő hatásának tartott

Hess Ernő-féle EUCALYPTUS,

mely vegytiszta, 12 év óta egyenesen Ausztráliából importált természetes olaj. Ausztriában, Magyarhonban s Németországban törvényesen védve. Egy üveg ára csak 1 k. 50 fl. mely olcsó ár lehetővé teszi annak beszerzését mindenkire nézve, hogy egészségét megőrizhesse s a betegségtől megvédhesse.

Több mint 1500 köszönő és dicsérő levél

oly meggyógyultaktól, kik izületi csuszban, hát, mell, vagy nyakfájásban, nehéz légzésben, nátha, fejfájás, belső szervek betegségeiben, bőrbajokban szenvedtek vagy régi, enyhe sebeik voltak s akik ezen elismerő iratokat önkénynt küldték be. Se kisse mulassa el meghozatni ama kitűnő könyvet, melyben az Eucalyptus készítmény pontosan le van írva s hogy ezen készítmény minő hatásosan alkalmazható fenti betegségeiben. A szenvedők érdekében a könyvet mindenkinek ingyen megküldöm, ebben egész serege van az elismeréseknek a meggyógyultak részéről.

Klingenthal i. Sa.

HESSERNŐ

az Eucalyptus szállítója.

Vigyázzunk a védjegyre!

Debreczenben kapható: Mihailovits J. Tóth Béla és Szilcz Ferencz urak gyógyszerésztárában.

Csodaszép

a szelíd fehér és puha arcszín, valamint az arczszeplo és bőrtisztálanság nélkül. Ezt elérendő, mosakodjunk naponta

Bergmann lilliomtej szappannal.

Védjegy: 2 bányász.

BERGMANN & Co. Drezda a/E. Kapható 80 fill.-vel dr. Rothschnek V. Dmíl gyógyszerésztárában és Nagy Andrásnál.

500 forintot

fizetek annak, aki Bartilla fogvizének használata mellett, melynek üvege 35 kr, valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája bűzlik (Csomagolások külön 10 kr.) Bartilla-Winkler Ed., Wien, 19/I. Sommergeasse I. — Kapható Debreczenben Mihailovits István a „Kigyóhoz“ czimzett gyógyszerésztárában. Tóth Béla gyógyszerész. Határozottan kérjük Bartilla-féle fogvizet. Hamisítás feljelentéseért jó díjazás adatik.

Hydraulikus sajtók

Arany érem

Szeged 1899

Arany érem

Budapest 1899

Arany érem

Pozsony 1902

hydrau

likus

sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtólásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor, gyümölcsbor és gyümölcsnedv-sajtókat

kézhajtásra Herculesnyomerő-szerkezettel, fa- vagy vastányérral.

Gyümölcs és

szőlő-órlóket,

bogyozógépeket

Gyümölcsaszaló készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legujabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TÁ., BÉCS, II

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

Nyomatott Hoffmann és Krónovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáival szemben.